

Aan de hand van praktijkvoorbeelden schrijven twee dierenartsen over ziekten in de melkveehouderij. Dierenarts Toon Meesters, van dierenartsenpraktijk Visdonk uit Roosendaal, en Jef Laureyns, verbonden aan de Universiteit Gent (en dierenarts te Merelbeke), wisselen elkaar af bij een beschrijving van ziektebeeld tot behandeling.

Behandelplan: een nuttig hulpmiddel in de bestrijding

Acute uierontsteking

Vanwege klachten over veel gevallen van acute uierontsteking ben ik vandaag wat langer op een bedrijf geweest. De ziekte kwam in alle leeftijdsgroepen voor. Niet alleen dieren in de eerste maand na afkalven, maar ook dieren die alweer drachtig waren, werden besmet. Bij de meeste was de uierontsteking betrekkelijk mild, met alleen vlokken in de melk. Sommige koeien waren echter behoorlijk ziek.

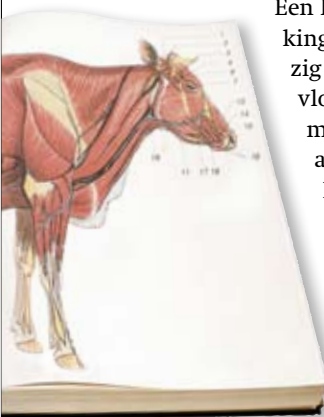
Na de vraag hoe de dieren behandeld waren, bleek dat wanneer een injector de dag erna géén verbetering had gebracht, er gelijk gewisseld werd naar een ander merk. Als er wel effect was, dan werd meteen met de antibiotica gestopt om de melk zo snel mogelijk weer mee te kunnen geven. Ik wees erop dat kort behandelen en snel wisselen van antibioticum de volledige genezing van een ziek uierkwartier niet bevordert en resistentie in de hand werkt. Met behulp van een behandelplan klinische mastitis wordt vanaf nu uierontsteking volgens een vast protocol aangepakt.

Gelukkig had de veehouder van enkele recente gevallen een melkmonster in de diepvries bewaard. Het bacterieel onderzoek wees uit dat de bacterie een streptococcus dysgalactiae was. Dit is een koegebonden bacterie, waarbij de infectie vooral via het melken in het koppel verspreid wordt. Naast het instellen van een behandelplan is ook een natte meting van de melkmachine aangevraagd, waarbij machine en melker gecheckt worden.

Om de kans op besmetting via voorbehandelen en via de handen van de melker te verkleinen, zijn ondertussen al papieren uierdoeken en melkershandschoenen ingezet.

De encyclopedie **klinische mastitis, zichtbare acute uierontsteking**

Een klinische mastitis is een uierontsteking waarbij afwijkende melk aanwezig is. Dit kan variëren van een enkel vlokje tot klonterige, rijstepapachtige melk. Soms is de melk pils- of waterachtig van kleur.

Bij een milde mastitis voelt het kwartier wat harder aan, maar is de koe niet of nauwelijks ziek.

Vaak gaat een uierontsteking uiteindelijk gepaard met koorts, een sterk gedaalde melkproductie en verminderde eetlust. We spreken dan van een ernstige mastitis.

Een acute klinische mastitis wordt bijna altijd veroorzaakt door bacteriën. We onderscheiden twee groepen. Ten eerste de koegebonden bacteriën die met name in en op de uier leven, en ten tweede omgevingsgebonden kiemen die vooral goed gedijen in het ligbed en de boxen.

De aanpak van beide groepen bacteriën verschilt wat preventie betreft, maar de behandeling is dezelfde. Snel, kortdurend en vooral voldoende lang behandelen met een antibioticum in de uier en vaak ook in de nek, eventueel aangevuld met een injectie met een ontstekingsremmer. Met behulp van een bacteriologisch onderzoek (BO) is te achterhalen welke kiem de aandoening veroorzaakt en voor welke antibiotica deze gevoelig is. Een behandelplan klinische mastitis legt vast welke kuur standaard ingezet wordt bij welke acute mastitis (mild, matig of ernstig).